

Ето защо формирането на умения за преразказване на различни типове текст (художествен, научен) може и трябва да става само в процеса на обучението по този предмет. Текстовете, които учениците преразказват в началните класове, трябва да отговарят на редица съществени изисквания. Щом се преразказват художествени текстове, то те трябва да бъдат действително образци на художествената реч, т.е. да имат високи художествени достойнства. Освен това подбраните от учителя текстове за преразказ трябва да отговарят на възрастовите възможности на малките ученици, да са близки до житейския и читателски опит на децата, до техния речеви и езиков опит, да отговарят на техните интереси и предпочитания, за да бъдат активни и мотивирани при осъществяването на съответната дейност.

Преразказват се обикновено повествователни художествени текстове, без усложнена сюжетна линия, с умерено присъствие на диалога. Подбраните текстове не трябва да бъдат нито много кратки, нито много дълги. Кратките текстове се запомнят лесно и се възпроизвеждат буквално от учениците, а дългите текстове изискват повече време при подготовката и правенето на преразказа и затрудняват учениците от началните класове.

Литература

1. Атанасов, Любен. Уроци на български език. // Неофит Рилски. – 378. – №4. – С. 56–74. Мереди Д. Модел за критическо мислене в рамките на учебната програма. / Д. Мереди, К. Темпъл., 2003. – 250 с.

Горобец С.І.

аспірант,

Київський університет імені Бориса Грінченка,
науковий керівник – к. пед. н., доц. **Н.М. Дика**

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

В умовах модернізації освіти перевага надається інноваційній підготовці майбутнього вчителя. Адже студент педагогічного навчального закладу має сформуватись як одна з найважливіших постатей суспільства. Сучасна підготовка майбутніх вчителів початкової школи суттєво відрізняється від попередніх часів як стилем, так і за подачею матеріалу, змістовим наповненням й абсолютно новими дисциплінами тощо, до того ж відповідно до компетентнісного підходу, головними залишаються питання: “що вивчати”, “навіщо це вивчати”, “як навчати” і “як зацікавити”.. Освітній простір вимагає від майбутніх вчителів вміння застосувати такі технології навчання, в результаті яких суспільство отримало б всебічно розвинену людину,

спроможну здійснювати самоосвіту, відстоювати свою особисту думку, уміти комунікувати.

Формування риторичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи на сучасному етапі передбачає оптимізацію освітнього процесу, удосконалення змісту і форм ефективного навчання, використання як традиційних, так й інноваційних методів роботи з ними.

Над проблемою методів, прийомів навчання працювали науковці З.Бакум, О. Біляєв, Г. Ващенко, Н. Голуб, О.Горошкіна, Н. Дика, С. Караман, І. Лернер, М. Пентилюк, С.Чавдаров та ін.

Питання про з'ясування сутності дефініції “метод” є принципово важливим, оскільки це забезпечує правильність вибору шляхів реалізації методики формування риторичної компетентності майбутніх вчителів початкової школи.

Методи навчання у вищій школі вчені розглядають як: упорядковані способи взаємопов'язаної діяльності викладачів і студентів, скеровані на з'ясування навчальних завдань вищої школи (О.Караман, С.Караман, М. Пентилюк); сукупність прийомів, які використовуються викладачем для досягнення певної мети (Н.Остапенко); шлях пізнання м, способи керівництва викладачем пізнавальної діяльності студентів (Л. Кожуховська, О. Потапенко та ін.) система методичних прийомів, побудова яких визначається цілями навчання, характером навчального матеріалу й особливостями джерел навчальної інформації (С. Караман).

Поділяємо думку О. Горошкіної, яка тлумачить метод навчання як складну педагогічну категорію, завдяки якій реалізуються всі функції навчання: освітня, виховна розвивальна, спонукальна, контрольнo-корекційна; як багатоаспектне явище, що забезпечує розвиток методологій, нових освітніх технологій будь-якої галузі та напрямків здобуття знань [1, 118].

Аналіз психолого-дидактичної і методичної літератури засвідчує, що автори більшості публікацій, присвячених інтерактивним методам навчання, обмежуються в основному описом методик проведення окремих занять з різними видами діяльності учасників освітнього процесу, називаючи це інтерактивними методами і формами.

Ефективність будь-якого методу багато в чому залежить від того, наскільки правильно обрано спосіб взаємодії, форму комунікації учасників освітнього процесу (студент і викладач). Часто в існуючій системі освіти основною формою комунікації залишається монолог. Спочатку вчитель у монологічній формі здійснює передачу знань учням, а потім останні повертають йому ці знання, знову ж шляхом монологічних відповідей. При цьому вчитель виступає як своєрідний полюс, навколо якого концентрується вся комунікація учасників процесу навчання. Таким чином, на практиці реалізується модель односторонньої комунікації. На відміну від активних методів навчання, які будуються на односторонній комунікації (її організує і постійно стимулює учитель), інтерактивні методи принципово змінюють схему комунікації в навчальному процесі. Інтерактивні методи орієнтовані на реалізацію пізнавальних інтересів і потреб особистості, тому особлива увага

приділяється організації процесу ефективної комунікації, в якій учасники процесу взаємодії більш мобільні, більш відкриті і активні [1, 130].

На думку О. Пометун, *“...інтерактивними можна вважати такі методи організації спільної діяльності учасників начально-виховного процесу з метою з’ясування, обговорення того чи іншого питання, вироблення чи прийняття рішення, які здійснюються шляхом активної взаємодії суб’єктів цього процесу”*. Найбільш повно, на нашу думку, вона характеризує інтерактивні методи навчання в Енциклопедії освіти, зазначаючи що сутність інтерактивних методів навчання полягає в тому, що навчання відбувається шляхом взаємодії всіх тих, хто навчається і навчає. Це – співнавчання (навчання у взаємодії та співпраці), в якому і вчитель, і учні є суб’єктами навчання. Основний принцип інтеракції: постійна взаємодія учнів між собою, їх співпраця, спілкування, співробітництво, на відміну від активних та “пасивних” методів, коли спілкування відбувається між учнями і вчителем. Учитель у такій моделі навчання – лише організатор і координатор інтерактивної взаємодії. На відміну від активних методів навчання, які будуються на односторонній взаємодії (її організовує і постійно стимулює учитель), інтерактивні методи навчання принципово змінюють схему взаємодії учасників навчального процесу [3, 16].

Сьогодні вчителя не можна уявити без володіння інноваційними технологіями навчання. Саме вони відповідають потребам реформування школи, яке відбувається відповідно до закону України “Про загальну середню освіту”, Концепції загальної середньої освіти, Державного стандарту початкової загальноосвітньої освіти і забезпечує системне оновлення змісту та перехід на нову структуру навчання. Така значна кількість вимог до сучасних фахівців, зокрема майбутніх вчителів, зумовила поширення останнім часом нових уявлень про результати навчання у ВНЗ – так званого компетентнісного підходу до навчання та оцінювання його результатів

Література

1. Горошкіна О. М., Караман С. О., Бакум З. П., Капаман О. В., Копусь О. А. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін : навч. посібник / за ред. О. М. Горошкіної та С. О. Карамана. – Київ : АКМЕ ГРУП, 2015. – 250 с.
2. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / під заг. ред. О. В. Овчарук. – Київ : К.І.С., 2014.– 112 с.
3. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивних методів. – Київ, 2017. – 140 с.
4. Січкарук О. І. Інтерактивні методи навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник. / О. І. Січкарук. – Київ : Таксон, 2006. – 88 с.